

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

דיני משפחה - 62313

תאריך עדכון אחרון 28-07-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 6

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: משפטים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר שרון שקרג'

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: sharon.shakargy@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: לפי תיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס ידון במערך הדינים המסדיר את המשפחה- דרכי יצירתה, גבולותיה, מאפייניה כיחידה נבדלת, מעמד החברים בה, יחסי הגומלין ביניהם, ומעמדם של בני המשפחה למול גורמים חיצוניים למשפחה ולמול החברה. בין היתר, יידונו היבטים הנוגעים למעמדה של המשפחה בישראל בין דין דתי וחוק חילוני לרבות סמכויות השיפוט של בתי הדין הדתיים ובתי המשפט האזרחיים; מוסד הנישואין וחיי זוגיות ללא נישואין; כושר לנישואין, צורת הנישואין וההסכמה לנישואין; פקיעת הנישואין; מזונות בין הזוג ויחסי ממון בין בני זוג; יחסי ילדים, הורים והמדינה: עקרון "טובת הילד", החזקת ילדים ומזונותיהם; התערבות המדינה ביחסי הורים לילדים, אלימות במשפחה; ירושה על פי דין ועל פי צוואה

מטרות הקורס:

להקנות ידע קונספטואלי ומעשי בתחום של דיני משפחה

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

שהתלמידים יהיו מסוגלים לזהות סוגיות מגוונות העולות בהקשרים שונים והקשורות לדיני משפחה; וכן להבין את מורכבות האלמנטים העומדים ביסודם של סוגיות אלו.

דרישות נוכחות (%) :

75%

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

במערך הדינים המסדיר את המשפחה- דרכי יצירתה, גבולותיה, מאפייניה כיחידה נבדלת, מעמד החברים בה, יחסי הגומלין ביניהם, ומעמדם של בני המשפחה למול גורמים חיצוניים למשפחה ולמול החברה. בין היתר, יידונו היבטים הנוגעים למעמדה של המשפחה בישראל בין דין דתי וחוק חילוני לרבות סמכויות השיפוט של בתי הדין הדתיים ובתי המשפט האזרחיים; מוסד הנישואין וחיי זוגיות ללא נישואין; כושר לנישואין, צורת הנישואין וההסכמה לנישואין; פקיעת הנישואין; מזונות בין הזוג ויחסי ממון בין בני זוג; יחסי ילדים, הורים והמדינה: עקרון "טובת הילד", החזקת ילדים ומזונותיהם; התערבות המדינה ביחסי הורים לילדים, חטיפת ילדים ואמנת האג ואלימות במשפחה; ירושה על פי דין ועל פי צוואה; מזונות מן העיזבון וניהול העיזבון

חומר חובה לקריאה:

הרשימה אינה סופית. הכוונה לגבי חומר הקריאה תינתן בשיעורים.

מבוא

חוק האזרחות, תשי"ב - 1952 סעיף 9(א)(ג)

חוק האנטומיה והפתולוגיה, תשי"ג-1953, הגדרות
חוק ביטוח בריאות ממלכתי, תשנ"ד-1994, סעיף 8(א1)(2)(ג)(7) סיפא
חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תשי"ו-1950, סעיף 1(ג)
חוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995, סעיף 1(2)
תמש (ת"א) 16610/04 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה (8.5.05)

הסדר העדה הדתית
דבר המלך במועצה על ארץ ישראל 1922, סימן 51

סמכות שיפוט מקבילה וייחודית
חוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995, סעיף 25
דבר המלך במועצה על ארץ ישראל 1922, סימנים 47, 54-51
חוק יסוד: השפיטה, סעיפים 15(ג), 15(ד)

ענייני נישואין
דבר המלך במועצה על ארץ ישראל 1922, סימנים 47 ו-51
חוק שיפוט בתי דין רבניים, תשי"ג-1953
בג"ץ 113/84 בנקובסקי נ' בית הדין הרבני האזורי בחיפה פד לט (3) 365
בג"ץ 1480/01 חג'ג' נ' ביה"ד הרבני הגדול בירושלים פ"ד נה (5) 214
בג"ץ 7075/04 פלונית נ' פלוני, פ"ד נט (3) 289
אשר מעוז, "כרוך" זה הכרוך על עקבנו - על הכריכה בתביעת הגירושין "עיוני משפט י"ח (1) 101 (1989)
בג"ץ 10991/07 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול (9.10.12)
בג"ץ 6929/10 פלונית נ' ביה"ד הרבני הגדול (20.3.13)
בג"ץ 4407/12 פלוני נ' ביה"ד הרבני הגדול (7.2.13)
חוק שיפוט בענייני התרת נישואין (מקרים מיוחדים וסמכות בינלאומית), התשכ"ט-1969

סמכות שיפוט וברירת דין
חוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995, סעיפים 1, 3
דבר המלך במועצה על ארץ ישראל 1922, סימנים 47, 51, 54
חוק שיפוט בתי דין רבניים, תשי"ג-1953, סעיפים 1, 2, 4
חוק לתיקון דיני משפחה (מזונות), תשי"ט-1969, סעיפים 2א, 3א
בג"ץ 1000/92 בבלי נ' ביה"ד הרבני הגדול, פ"ד מח (2) 221
בג"צ 9611/00 מרעי נ' מרעי, נח 256
ע"א 250/83 עומרי נ' זועבי, פ"ד לט (2) 113.
חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962, סעיף 79
חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981, סעיפים 26-27
רע"א 6558/99 חבס נ' חבס פ"ד נד (4) 337

יצירת זוגיות
הבטחת נישואין
ע"א 5258/98 פלונית נ' פלוני והיועץ המשפטי לממשלה פ"ד נח (6) 209
ת"א (י-ם) 22167/08 תורג'מן נ' כנפו (29.5.11)

עריכת נישואין בישראל
בן ציון שרשבסקי, דיני משפחה (מהדורה רביעית, תשנ"ג) 25-53

חוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965, סעיף 3, 31-32, 40
בג"ץ 47/82 קרן התנועה ליהדות מתקדמת בישראל נ' שר הדתות פ"ד מג(2) 661
חוק גיל הנישואין, תש"י-1950
חוק העונשין, תשל"ז-1977, סעיפים 175-186
ד"נ 10/69 בורנובסקי נ' הרב הראשי לישראל פ"ד כה(1) 1
בג"ץ 51/69 רודניצקי נ' בית הדין הרבני פ"ד כד(1) 704.
ע"א 32/81 צונן נ' שטל פ"ד לז(2) 761
ע"א 640/82 כהן נ' היועמ"ש פ"ד לט(1) 673

נישואין אזרחיים בחו"ל
בג"ץ 143/62 פונק-שלזינגר נ' שר הפנים, פ"ד י"ז, 225
בג"ץ 3045/05 בן ארי נ' מנהל מינהל האוכלוסין פ"ד סא(3) 537
בע"מ 9607/03 פלונית נ' פלוני ואח' פ"ד סא(3) 726, פסקאות 14-23 (ברק)
ע"א 566/81 שמואל נ' שמואל, פ"ד לט(4) 399
רע"א 8256/99 פלונית נ' פלוני פ"ד נח(2) 213
בג"ץ 2232/03 פלונית נ' בית הדין הרבני האזורי ת"א-יפו, פ"ד סא(3) 496

ידועים בציבור
רע"א 9755/04 ביטון נ' קצין התגמולים (31.8.08)
ע"א 42/65 דרדיאן נ' עמידר, פ"ד יט(3) 259
ע"א 621/69 נסיס נ' יוסטר, כד(1) 617
בע"מ 3497/09 פלוני נ' פלונית (4.5.10)
ע"א 4358/91 סלם נ' כרמי פ"ד נא(1) 337
ע"א 384/61 מדינת ישראל נ' פסלר, פ"ד טז 102
חוק הירושה, תשכ"ה-1965, סעיפים 55-57
בע"מ 7252/14 עזבון המנוח פלוני נ' פלונית (15.12.14)
ע"א 2622/01 מנהל מס שבח מקרקעין נ' לבנון, פ"ד נז(5) 309
ע"א 1966/07 אריאל נ' קרן הגמלאות של חברי אגד בע"מ (9.8.10)
בג"ץ 693/91 מיכל אפרת נ' הממונה על מרשם האוכלוסין, פ"ד מז(1) 749
בג"צ 6086/94 נזרי נ' הממונה על מרשם האוכלוסין פ"ד מט(5) 693
ע"א 52/80 שחר נ' פרידמן, פ"ד לח(1) 443
ע"א 563/65 יגר נ' פלביץ פ"ד כ(3) 244
ע"א 805/82 ורסנו נ' כהן פ"ד לו(1) 529
ע"א 2000/97 לינדורן נ' קרנית, פ"ד נה(1) 12 עובדות ופסקאות 6, 9, 11-12, 16, 20-30 (ברק)
בע"מ 10497/08 פלונית נ' פלוני (15.2.09)
ע"א 7021/93 בר נהור נר אוסטרליץ (25.10.94)

זוגות מאותו המין, נישואין אזרחיים בישראל, זוגיות "אחרת" ורישום זוגיות
בג"צ 721/94 אל על נ' דנילוביץ פ"ד מח(5) 749
ע"א (מחוזי נצרת) 3245/03 ע.מ. נ' היועמ"ש (11.11.04)
חוק הירושה, תשכ"ה-1965, סעיפים 11, 55
בג"ץ 4058/95 בן מנשה נ' שר הדתות, פ"ד נא(3) 876
חוק ברית הזוגיות לחסרי דת, התש"ע-2010

התרת זוגיות
פנחס שיפמן, דיני המשפחה בישראל, חלק א' (מהדורה שניה, תשנ"ה), 409-424

גירושין אזרחיים בישראל

חוק שיפוט בענייני התרת נישואין (מקרים מיוחדים וסמכות בינלאומית), תשכ"ט-1969
סיליה וסרשטיין פסברג, משפט בין-לאומי פרטי כרך א (2013) עמודים 700-707.
בג"ץ 2232/03 פלונית נ' בית הדין הרבני האזורי ת"א-יפו, פ"ד סא (3) 496, פסקאות 32-41 (ברק)

תמ"ש (ת"א) 11264-09-12 פלונים נ' היועמ"ש (21.11.2012)
תמ"ש (ת"א) פלונים נ' היועמ"ש, השופטת שבט-פינקלשטיין (22.11.2013, ללא מספר הליך)
חוק ברית הזוגיות לחסרי דת, התש"ע-2010, סעיפים 10-11

גירושין דתיים

בן-ציון שרשבסקי, דיני משפחה (מהדורה רביעית, תשנ"ג) 293-325
בג"ץ 1371/96 רפאלי נ' רפאלי, פ"ד נא (1) 198

מצוקת הגט בדין היהודי

בג"ץ 661/77 הבר נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים, פ"ד לב (3) 324
חוק שיפוט בתי דין רבניים, תשי"ג-1953
חוק בתי דין דתיים (כפיית ציות ודרכי דיון), תשט"ז-1956, סעיף 7
חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין), תשנ"ה-1995
ע"א 164/67 היועמ"ש נ' אברהם, פ"ד כב (1) 29
תיק (רבני חיפה) 4687-68-1 פלוני נ' פלונית (19.2.2009)
בג"ץ 104/06 מרכז צדק לנשים נ' הנהלת בתי הדין הרבניים (10.3.13)
פסק דינו של בית הדין הרבני הגדול בתיק 8455-64-1
תמ"ש (ת"א) 17820/96 פלונית נ' אלמוני, פ"מ תשנ"ו (4) 162.
בג"ץ 1923/91 רוזנצויג נ' בית הדין הרבני האזורי, פ"ד מו (1) 2, 11
בשג"ץ 1803/96 פלוני (אבן צור) נ' בית הדין הרבני הגדול (1.4.96)
בש"פ 4072/12 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול (7.4.2013)
בג"ץ 5548/00 רחל אברהם (כהן) נ' בית הדין הרבני הגדול (29.5.01)
הדיווח על פסק הדין ב"הדין והדיין" 12, עמ' 3-5
תמ"ש 24782/98 נ.ש. נ' נ.י. (14.12.08)
תמ"ש 3950/00 פלונית נ' אלמוני (23.1.01)
תמ"ש (כ"ס) 19480/05 פלונית נ' עזבון פלוני (30.4.06)
תמ"ש (י-ם) 22158/97 מ' ט' נ' מ' ט' (16.8.11)
הפסק המדווח ב"הדין והדיין" 19, עמודים 6-10
תיק (רבני נתניה) 272088/6 פלוני נ' פלונית (23.1.11)
תמ"ש (י-ם) 21162/07 פלוני נ' פלונית (21.1.10)
תמ"ש (חדרה) 5370/04 ע.פ.פ. נ' ג.ס.ח.מ. (29.7.07)

הורים וילדים

אבהות

ע"א 3077/90 פלונית נ' פלוני, פ"ד מט (2) 578 העובדות, פסקאות 9, 14-15, 19-28 (חשין)
חוק מידע גנטי, התשס"א-2000, פרק ה' 1 (סעיפים 28א-28ז)
ע"א 5942/92 פלוני נ' אלמוני, פ"ד מח (3) 837
ע"א 547/78 שרון נ' לוי, פ"ד לה (1) 736
רע"א 4227/92 אלמוני נ' פלוני, פ"ד מט (2) 57
תמ"ש (י-ם) 13632/08 פלוני נ' אלמונית (6.12.09)

תמ"ש (ת"א) 87471/00 פלוני (קטין) נ' פלוני (8.1.04)
תמ"ש (י-ם) 2470/05 הקטין ש' נ' אלמוני (4.10.06)
ע"א 457/63 רבינוביץ נ' יורשי גרשטיין, פ"ד יח 659.
ע"א 8030/96 יהוד נ' יהוד, פ"ד נב (5) 865

חירות ואחריות ביחס להורות

אימוץ וטכניקות הולדה מלאכותיות

זכויות זוגיות
מזונות

רכוש- מבוא

הסדר אזור המשאבים

נכסי עתיד

תחליפי גירושין לצורך רכוש

הורות בסכסוך
משמורת ואחריות הורית

מזונות ילדים

אלימות במשפחה

חוזים משפחתיים
כריתת הסכמים זוגיים ואישורם

ביטול הסכמים

הסכמי גירושין

הסכמים אודות מזונות ילדים

מבוא לירושה

חומר לקריאה נוספת:

ד"ר בנציון שרשבסקי, דיני משפחה (מהדורה רביעית, תשנ"ג);

פרופ' פנחס שיפמן, דיני המשפחה בישראל, חלקים א'-ב' (מהדורה שניה, תשנ"ה).

מנשה שאוה, הדין האישי בישראל (מהדורת תשס"א);

אריאל רוזן- צבי, דיני המשפחה בישראל: בין קודש לחול (1990).

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 90 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 10 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

"יתכנו בחני קריאה או רשימת קוראים